

ΠΡΩΤΑΡΕΣ, ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΧΟΙΡΟΤΡΟΦΙΚΗΣ ΣΑΣ ΜΟΝΑΔΑΣ!!

Τα νεαρά ζώα αναπαραγωγής αποτελούν σημαντικό μέρος της λειτουργίας μιας χοιροτροφικής μονάδας. Ανεξάρτητα από το αν αγοράζονται από τρίτες αναπαραγωγικές-πολλαπλασιαστικές μονάδες ή παράγονται με πυρήνα GP που λειτουργεί μέσα στην μονάδα, το περιβάλλον, οι εγκαταστάσεις, η διατροφή και η διαχείρισή τους είναι παράγοντες που καθορίζουν τη διάρκεια ζωής και την μετέπειτα παραγωγικότητά τους.

Ο επαρκής χώρος σε κάθε ομαδικό κελί διαβίωσης είναι απαραίτητος για:

α) την ενδυνάμωση των ποδιών και β) την ανάπτυξη κοινωνικής συμπεριφοράς

Με δεδομένο ότι ο μέσος ρυθμός αντικατάστασης μιας σύγχρονης μονάδας κυμαίνεται στο 45%, δηλαδή απαιτείται σε ετήσια βάση να αντικαθίσταται σχεδόν ο μισός πληθυσμός χοιρομητέρων, οι πρωτάρες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στο τελικό οικονομικό αποτέλεσμα της επιχείρησης. Το γεγονός αυτό καθιστά τη συγκεκριμένη κατηγορία ζώων άξια ιδιαίτερης προσοχής.

Τα 5 βασικά «συστατικά» για την παραγωγική επιτυχία των πρωτάρων είναι:

1. Σταθερός και αξιόπιστος προμηθευτής
2. Επαρκής περίοδος προσαρμογής
3. Ιδανική ανάπτυξη (μυϊκή, οστική, ραχιαίο λίπος)
4. Ευρύχωρο, σωστά οργανωμένο κελί
5. Τακτική επαφή με τον κήτρο και διαρκής παρακολούθηση οίστρου.

Αγορά ή ιδιοπαραγωγή πρωτάρων:

Ποια προσέγγιση ταιριάζει καλύτερα στη μονάδα σας; Όταν προμηθεύσετε πρωτάρες, φροντίστε η ηλικία τους να είναι η κατάλληλη ανάλογα με τη λειτουργία της επιχείρησής σας.

Η ιδιοπαραγωγή πρωτάρων προϋποθέτει ότι:

- α) Έχετε τον απαραίτητο χρόνο να διαθέσετε
- β) Υπάρχουν οι εγκαταστάσεις (κτίρια, εξοπλισμός)
- γ) Η μονάδα λειτουργεί ομαλά χωρίς εξάρσεις (αναπαραγωγικές, υγείας κλπ.)

Σε κάθε περίπτωση θεωρείστε δεδομένο ότι πρόκειται για ξεχωριστή δραστηριότητα, η οποία απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή.

Μακριά κελιά με μεγάλο τυφλό μέρος και τιμμεντένιες σχάρες στα οποία οι πρωτάρες μπορούν να κινηθούν άνετα, βοηθούν στην ανάπτυξη και ενδυνάμωση των ποδιών.

Η σωστή επιλογή των νεαρών ζώων αναπαραγωγής οδηγεί στην επιτυχία

Ο στόχος της επιλογής είναι να εισαχθούν στον πληθυσμό θηλυκά ζώα που θα μπορέσουν να αποδώσουν περισσότερους χοίρους στο σφαγείο ανά έτος. Τα κριτήρια επιλογής, λοιπόν, θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε να διασφαλίζουν την ανανέωση του πληθυσμού με μάνες υψηλής βιολογικής αξίας.

Βασικά στοιχεία που πρέπει εκτιμώνται κατά την επιλογή είναι:

- Οι τυφλές «θηλές» δεν είναι λειτουργικές και πρέπει να αναγνωρίζονται στο αρχικό στάδιο της εκτροφής.
- Μάνες με δύσκαμπτο βάδισμα, κοντά και υπερβολικά ευθεία πόδια, χωρίς σαφή διαχωρισμό του ταρσού, θα πρέπει να απορρίπτονται.
- Δείξτε προσοχή σε ηρησμένες αρθρώσεις/τένοντες, τραυματισμένα πόδια.
- Επιλέξτε λαμβάνοντας υπ' όψιν το μήκος του σώματος, το πλάτος της ράχης και την φόρμα (conformation).
- Υψηλός ρυθμός ανάπτυξης και αυξημένη ικανότητα κατανάλωσης τροφής πρέπει να θεωρούνται σημαντικά πλεονεκτήματα.
- Ελέγξτε το σχήμα και το μέγεθος των νυχιών έχοντας στη διάθεσή σας άφθονο φωτισμό χωρίς βιασύνη.

ΠΡΟΚΡΙΜΑΤΙΚΗ ΦΑΣΗ

Με τη γέννηση ενός θηλυκού ζώου ελέγξτε για κήλη, καταμετρήστε τον αριθμό των θηλών και καλύψτε με ταινία τις θηλές για να μην τραυματιστούν. Αφήστε τις ουρές τους μακριές. Τοποθετήστε ενώτιο διαφορετικού χρώματος από αυτό των παχυνόμενων, με εμφανή αριθμό. Κατά τον απογαλακτισμό επιλέξτε εκ νέου ανάλογα με τη σωματική ανάπτυξη και την υγεία.

ΗΜΙΤΕΛΙΚΗ ΦΑΣΗ

Την 10η εβδομάδα μεταφέρετε τις πρωτάρες σε ξεχωριστό κελί. Ελέγξτε με κύριο κριτήριο την διάπλαση/ανάπτυξη των ποδιών και την ποιότητα των θηλών. Φροντίστε να «περπατάτε» συχνά ανάμεσα στα ζώα ώστε η παρουσία σας να γίνει συνήθης. Ζυγίζετε συχνά ώστε να μπορείτε να παρακολουθείτε τον ρυθμό ανάπτυξης.

ΤΕΛΙΚΗ ΦΑΣΗ

Οι πρωτάρες στην ηλικία των 6 μηνών θα πρέπει να επιλέγονται σύμφωνα με τη «φόρμα επιλογής» (βλ. Πίνακα 1), όπου γίνεται βαθμολόγηση των διαφόρων χαρακτηριστικών των πρωτάρων από 1 (φτωχό) έως 4 (πολύ καλό). Αφήστε τα ζώα να περπατήσουν σε επαρκή χώρο για να αξιολογήσετε τα πόδια τους.

Όσο νεότερες, τόσο καλύτερη προσαρμογή...

	Ιδιοπαραγωγή	25 kg	100 kg
Ηλικία άφιξης (ημέρες)	-	70	180
Προσαρμογή	Ναι	Ναι	Ναι, αλλά μικρότερη
Δυνατότητα επιλογής	Ναι	Ναι	Όχι
Κίνδυνος μόλυνσης μονάδας	Όχι	Σπάνια	Ναι

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΩΤΑΡΑΣ	23	19
ΒΑΡΟΣ (ΚΙΛΑ)	115	105

ΗΛΙΚΙΑ (ΗΜΕΡΕΣ)	180	185
ΡΑΧΙΑΙΟ ΛΙΠΟΣ (mm)	13	11

1. ΡΑΧΗ

2. ΜΠΡΟΣΤΙΝΑ ΠΟΔΙΑ

3. ΠΙΣΩ ΠΟΔΙΑ

4. ΝΥΧΙΑ

5. ΔΑΧΤΥΛΑ

6. ΘΕΣΗ ΠΟΔΙΩΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΛΑΤΗ	Μήκος	4	4
ΡΑΧΗ	Μήκος, Ύψος, Ευθύτητα	4	4
ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΑΥΞΗΣΗ			
ΣΩΜ. ΒΑΡΟΥΣ	<550, 550-650, 650-750, >750	4	3
ΜΠΟΥΤΙΑ	ΟΧΙ βαριά / ελαφριά	4	4
ΘΗΛΕΣ	Αριθμός >12 τυφλές θηλές, θέση τους στο σώμα της χοιρομπτέρας	4	4
ΑΙΔΙΟ	Ανάπτυξη, τραυματισμός, ερμαφροδιτισμός	4	4

ΠΟΔΙΑ

ΘΕΣΗ ΜΠΡΟΣΤΙΝΩΝ ΠΟΔΙΩΝ	(σχήμα 2)	3	4
ΘΕΣΗ ΠΙΣΩ ΠΟΔΙΩΝ	(σχήμα 3)	4	3
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΑΚΤΥΛΩΝ	(σχήμα 4)	4	2
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΥΧΙΩΝ		4	3
ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΜΗΚΟΣ ΝΥΧΙΩΝ		4	2
ΘΕΣΗ ΠΟΔΙΩΝ		4	2
ΒΑΔΙΣΜΑ		3	3

ΥΓΕΙΑ

ΔΕΡΜΑ	Εκδορές, οιδήματα, εμβόλια	3	3
ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΗ ΟΔΟΣ	Κόκκινα μάτια, Βήχας	4	4
ΕΝΤΕΡΙΚΗ ΟΔΟΣ	Διάρροια	4	4
ΟΥΡΑ	Μήκος	4	4

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

ΗΡΕΜΙΑ / ΗΣΥΧΙΑ		3	4
ΕΓΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ		4	4

ΕΠΙΛΟΓΗ

ΝΑΙ / ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
-----------	-----	-----

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

* Τουλάχιστον το 25% των νεαρών χοιρομπτέρων πρέπει να απορρίπτονται, ανάλογα με το σκορ τους αν και όλα τα χαρακτηριστικά δεν είναι της ίδιας σημαντικότητας.

Αγορά - Άφιξη πρωτάρων από πολλαπλασιαστικές μονάδες

Η τοποθέτηση των ζώων σε ξεχωριστό χώρο μέσα στην μονάδα («καραντίνα») είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ομαλή προσαρμογή των πρωτάρων. Το επίπεδο υγείας των νέων ζώων θα πρέπει να είναι υψηλό και επιβεβαιωμένο. Χρησιμοποιήστε ξεχωριστή ενδυμασία (μπότες, φόρμες κλπ.) για το κτίριο «καραντίνας» και πάντοτε πλένετε τα χέρια σας.

Κρίσιμα σημεία όταν προμηθεύσετε πρωτάρες

1. Μειώστε τη συχνότητα προμήθειας ανάλογα με τις ανάγκες του χοιροστασίου σας.
2. Παρατείνετε τη διάρκεια προσαρμογής όσο γίνεται περισσότερο.
3. Έχετε τα ζώα υπό παρακολούθηση τουλάχιστον 6 εβδομάδες.
4. Επισκεφτείτε το χώρο «καραντίνας» πριν την υπόλοιπη μονάδα.
5. Εφαρμόστε σωστό εμβολιακό πρόγραμμα και αποπαρασίτωση

Ταΐστε τις πρωτάρες σας σωστά...

Για την επαρκή ανάπτυξη της μυϊκής μάζας και των οστών των πρωτάρων απαιτούνται εξειδικευμένα επίπεδα ενέργειας, ασβεστίου και φωσφόρου στην τροφή. Πρακτικά, τροποποιήστε την διατροφική καμπύλη που εφαρμόζετε έτσι ώστε να χρησιμοποιείται από τα 50 kg μέχρι τα 85 kg σωματικού βάρους σιτηρέσιο ανάπτυξης πρωτάρων (gilt rearing) και στη συνέχεια μέχρι τα 110 kg σιτηρέσιο συντήρησης πρωτάρων (gilt maintenance). Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να επιδιώκεται η ημερήσια αύξηση σωματικού βάρους να είναι τουλάχιστον 550 gr/ημέρα. Σε περίπτωση που ο ρυθμός ανάπτυξης είναι μεγαλύτερος από τον επιθυμητό ΜΗΝ ΠΕΡΙΟΡΙΖΕΤΕ ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΤΗΝ ΤΡΟΦΗ ΑΛΛΑ ΧΟΡΗΓΕΙΣΤΕ ΤΡΟΦΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ.

“Flushing”

Αυξήστε την πρόσληψη ενέργειας 15-25 ημέρες πριν την αναμενόμενη τεχνητή σπερματέγχυση (Τ.Σ.) για να βελτιώσετε την ωοθυλακιορρηξία. Πρακτικά, χορηγήστε κατά βούληση φύραμα γαλουχίας (DE → 14,1 Mj/Kg τροφής min) ή εναλλακτικά φύραμα ξηράς περιόδου με αυξημένα επίπεδα ενέργειας (προσθήκη σακχάρων).

Οίστρος και Τεχνητή Σπερματέγχυση

Κατά τη διάρκεια της ανίχνευσης του οίστρου φροντίστε οι πρωτάρες να έχουν αρκετό χώρο (3 m²/ζώο), επαρκή νερό, τροφή και κατάλληλο φωτισμό. Η επαφή με τον κάπρο «μύτη με μύτη» συμβάλλει στην ιδανική διέγερση.

Χαρακτηριστικά πρωτάρων για Τεχνητή Σπερματέγχυση

α) ηλικία: 240 ημέρες β) βάρος: 140 κιλά γ) ραχιαίο λίπος: 14 mm δ) φυσικά υγιείς!!

Προετοιμασία για την Τεχνητή Σπερματέγχυση

1. Τσεκάρετε καθημερινά τον οίστρο και καταγράψτε τη συχνότητα εμφανίσεών του
2. Μεταφέρετε τον κάπρο κοντά στις μάνες για 15 λεπτά καθημερινά
3. Μεταφέρετε τις μάνες με επιβεβαιωμένο οίστρο στην ηλικία των 220 ημερών στον θάλαμο Τ.Σ. για να εγκλιματιστούν και γονιμοποιήστε μετά από 3 ή 6 εβδομάδες
4. 2-3 εβδομάδες πριν την αναμενόμενη Τ.Σ. προσφέρετε στα ζώα ψυχία και «πλούσιο» σιτηρέσιο (flushing)
5. 5 ημέρες πριν από την αναμενόμενη Τ.Σ. ξεκινήστε την επαφή με τον κάπρο για 20 λεπτά 2 φορές την ημέρα

Αδυναμία γονιμοποίησης: Τι πρέπει να ελέγχετε:

- Τ.Σ. σε νεαρή ηλικία
- απουσία επαφής με κάπρο
- ανεπαρκής διατροφή, «φτωχή» ανάπτυξη
- ασθένειες
- ανεπαρκής φωτισμός
- πολύ υψηλή ή χαμηλή θερμοκρασία

Η απόδοση των πρωτάρων σας δεν είναι η αναμενόμενη: Τότε τσεκάρετε:

- Κατανάλωση τροφής
- Επιλογή
- Ανάπτυξη
- Στρατηγική Τ.Σ.

Καταγράψτε:

- Βάρος
- Οίστρος
- Backfat
- Ηλικία 1ης Τ.Σ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΗΓΗ:

Marrit van Engen, Kees Scheepens

Pig Signals, A practical guide to lactation management and fertility, 2009

nuevo A.E.

Λεωφ. Στρατηγού Ν. Πλαστήρα, Ν. Αρτάκη 34600, Εύβοια

τηλ: 22210 40081, 43060 fax: 22210 40610 email: info@nuevo.gr site: www.nuevo.gr